

УДК 324+328.185]:303.446

Кушнар'ов І. В., Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України

МЕНТАЛЬНІ ОСНОВИ ПОЛІТИЧНОЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Констатовано корумпованість політичної системи України та важливість протидії їй в контексті забезпечення національної безпеки держави. Представлено культурологічний аспект аналізу корупційних практик у політиці через призму ментальності. Досліджено ментальні основи політичної корупції. Наголошено на безуспішності антикорупційної політики без фундаментальних зрушень у суспільній та індивідуальній політичній свідомості. Розглянуто роль антикорупційних цінностей у формуванні демократичної політико-правової ментальності. Заперечено, що сьогоденна схильність української нації до корупції свідчить про толерантність до корупції як характеристику її ментальності. Підкреслено розрив ціннісного й функціонального рівнів сприйняття корупції громадянами України. Відзначено феномен корупційного прагматизму.

Ключові слова: ментальність, політико-правова ментальність, політична корупція, антикорупційна політика, антикорупційна ментальність.

Попри декларовану пріоритетність антикорупційної політики для нашої держави, тотальна корумпованість політичної системи залишається серйозною проблемою забезпечення національної безпеки. В Україні сьогодні ніби відбуваються змагання між «антикультурою корупції» та «культурою антикорупції». Можна говорити про дихотомію «корупційна ментальність» – «антикорупційна ментальність».

Політичну корупцію можна досліджувати з різних підходів, зокрема, і як феномен контркультури певного суспільства, який може укорінюватися в традиціях, національних рисах, ментальності (культурологічний аспект аналізу корупційних практик у політиці). Через призму такого бачення постає питання: в чому ж причина стабільно високого рівня політичної та інших видів корупції в Україні? Пошук відповіді може вестися через аналіз проявів політичної корупції у контексті масової, групової та особистісної свідомості й поведінки на тлі ситуації, коли корупція вже стала буденністю.

Ми виходимо з робочої гіпотези, що успішна антикорупційна політика, попри значну кількість затверджених законотворцями стратегій, концепцій, доктрин тощо, неможлива без фундаментальних зрушень у суспільній та індивідуальній свідомості, істотних позитивних коректив у нормах, правилах і поведінці не лише цільових груп (політиків, державних службовців та ін.), а й пересічних громадян як важливих політичних акторів.

Це актуалізує дослідження соціокультурних, ментальних основ політичної корупції. Потребує концептуалізації феномен демократичної політико-правової ментальності як механізм протидії корупційним практикам у вітчизняному політичному процесі. Ця проблематика не була представлена у вітчизняній політичній науці, хоча про політичну, політико-правову ментальність уже є чимало наукових розвідок (О. Бондаренко, С. Брехаря, В. Дем'яненко, С. Денисюк, Н. Новікова, І. Поліщук, О. Рудакевич та ін.).

Для переходу до вивчення антикорупційних цінностей як елемента демократичної політико-правової ментальності найперше з'ясуємо засадничі теоретико-методологічні питання, зокрема, щодо розуміння ментальності та політико-правової ментальності. Це уможливить подальший аналіз особливостей політико-правової ментальності українців та прояву її характеристик у площині корупційних практик в політиці.

Ментальність є «характеристикою сприйняття і тлумачення світу в системі духовного життя того чи іншого народу, нації, соціальних суб'єктів [...]» [9, с. 369–370]. Вона є складним соціально-психологічним феноменом, який включає установки («ментальна матриця»), спосіб бачення світу («матриці сприйняття»), уявлення людей («культурні коди»), які інкорпоровані у певну спільноту. Вітчизняними дослідниками-політологами ментальність розуміється як компонент народної психології: «ментальність відбиває сутність колективної свідомості» [6, с. 93–94] (В. Дем'яненко); як «одна з визначальних характеристик сучасного мислення, що пояснює особливості аксіологічного сприйняття українців» [7, с. 353] (С. Денисюк). На думку Н. Новікової, «об'єднуючи раціональне і підсвідоме, чуттєве і логічне, ціннісні та інші

переконання, менталітет відображає спосіб, характер, метод суспільного і групового мислення, характеризує стійкий стан умонастроїв суспільного і групового суб'єкта політики» [12, с. 31]. На думку української дослідниці-філософа О. Бондаренко [2, с. 58], ментальність постає тлом соціально-політичних реалій суспільства та чинником політичної свідомості суспільного суб'єкта. Ментальність передбачає, що представники певної спільноти мають деяку спільність світогляду [19, с. 110], поведінки, «можна виявити закономірності, пов'язані з цією спільністю їх світоглядних позицій та поведінкових засад» [19, с. 110]. На переконання Л. Савінова, ментальність «увиразнюється в свідомості та поведінці, мові та інших знаково-символьних системах, а в широкому розумінні – в ідеях і смислах політики» [20, с. 37]. Поняття ментальності відбиває «психологічне тло суспільства» [3, с. 109] як один із чинників впливу зовнішнього середовища на інституційно-процесуальний вимір.

У структурі ментальності виділяються, зокрема, політична ментальність, правова ментальність. В аналізі політичної корупції політичну та правову ментальності, на нашу думку, доцільно синтезувати – як політико-правову ментальність. Для конструювання цього об'єднаного поняття коротко звернемося до змістових рамок двох понять, які його наповнюють:

– правова ментальність постає як сукупність (система) стійких «світоглядних архетипів, принципів, матриць, стандартів, стереотипів права певного соціального суб'єкта, які зумовлені історичними, соціально-економічними, політичними, традиційними, природними та іншими чинниками і реалізуються у способах та формах його правової життєдіяльності» [11, с. 194];

– політична ментальність є способом відбиття та засвоєння політичної реальності. Її підвалинами є сукупність орієнтацій певної спільноти, що становлять базовий рівень формування реакцій її членів на політичну сферу. «Політична ментальність [...] утворює політичний менталітет – систему уявлень, цінностей, оцінок, настанов, стереотипів, упереджень, мотивів, символів, міфів, традицій, ритуалів тощо. Ця [...] єдність структурує політичну активність, визначаючи її форми та інтенсивність прояву» [8, с. 163]. Політичний менталітет постає як сукупність сталих, загальнопоширених у певній соціальній спільності уявлень, що показують особливе бачення політико-правової реальності людей, які належать до неї [12, с. 31]. Під цим кутом зору можна говорити про принципові відмінності у ставленні до політичної (бюрократичної та ін.) корупції, приміром у ФРН та Киргизстані, Швеції та Росії – вони різко контрастують.

З розуміння правової та політичної ментальності випливає сутність політико-правової ментальності. Вітчизняний дослідник-політолог І. Поліщук визначив її як «спосіб мислення, загальна духовна налаштованість, сукупність правових і психологічних настанов української нації до держави та політики загалом» [17, с. 33]. На нашу думку, важливою складовою політико-правової ментальності є ставлення до політичної та інших форм корупції – заперечення, неприйнятності таких протиправних, асоціальних практик, або ж, навпаки, толерування їм, завуальоване визнання прийнятності корупційних антитехнологій у політичному процесі, готовність бути учасником таких протиправних дій.

Отже, у нашому аналізі ми виходимо з розуміння того, що: а) ментальність є способом мислення, загальної духовної налаштованості, установки суб'єктів політики; б) панівні риси ментальності певної спільноти впливають на політичний процес; в) у свою чергу, політичне життя, правові новації видозмінюють, модифікують політико-правову ментальність; г) демократична політико-правова ментальність увиразнюється в стійкій укоріненості антикорупційних цінностей, а антидемократична – толерує політичну корупцію; г) за допомогою вивчення ментального виміру суспільного життя уможливується вивчення форм, змісту, спрямованості життєдіяльності суб'єкта політики за конкретних умов, зокрема ситуацій, які є сприятливим ґрунтом для корупційних практик у політичному процесі.

У політологічному дискурсі представлені протилежні точки зору щодо того, чи саме ментальність є причиною поширеності корупції, зокрема й в Україні. Але наскільки виправдано припускати, що українці «зжилися з корупцією, зробили її частиною своєю ментальності» [1, с. 3]? За результатами опитувань громадської думки (тобто в оцінці самих же громадян), корені корупції вбачаються у ментальності. Видається, що в опитуваннях переважають емоційно-оцінні судження щодо української соціально-політичної реальності. Наведемо кілька обґрунтувань:

– у межах комплексного вивчення корупції в Україні Київським міжнародним інститутом

соціології проаналізовані ціннісні орієнтації громадян щодо корупції: дві третини опитаних погодилися з тезою, що «хабарництво є невід'ємною частиною українського менталітету» [22, с. 28];

– на переконання Н. Корчак, «корупція не є частиною української ментальності чи національною традицією. Корупція – це штучно створені умови життя для кількох поколінь українців, з ураженням усіх сфер людської діяльності та визнанням корупційної поведінки як правильної» [14, с. 3];

– толерантне ставлення українців до корупції, на думку І. Валюшка, пояснюється адаптаційною реакцією в умовах неефективності механізмів протидії. Падіння стандартів поведінки серед політиків і державних службовців не можна вмотивовано обґрунтувати притаманними рисами національного менталітету [4, с. 8]. До таких аргументів вдаються у тотально корумпованих державах, щоб якось виправдати наявність масштабної корупції об'єктивними та непереборними чинниками на кшталт культури чи ментальності.

Безумовно, корупція – не є явищем новітнім. Вона має доволі давні традиції, у тому числі й на українських землях. Зокрема, документальне підтвердження існування корупції ми знаходимо в руських літописах XIII ст. А в тексті «Конституції Пилипа Орлика» читаємо: «...серед таких (людей) виявляється багато нечесних хапуг, а особливо серед слуг, які не мають жодної законної підстави на ту велику кількість*, яку, коли міські або сільські урядники відмовляються їм надати, вони вимагають лайливими словами і нагаями та ще й виставляють вимогу, щоб згадані урядники для полегшення повинності умилостивляли їх піднесеними грішми [...]» [21, с. 34]. Якщо звернутися до періоду перебування українських земель у складі Російської імперії, то варто згадати, що імперські уряди, не маючи можливості адекватно платити службовцям, дозволяли їм діставати кошти для існування за рахунок «годувань». Після того, як акуратно сплатив до скарбниці податки та інші побори зі своєї вотчини, царський чиновник міг залишати собі все, що вдавалося вичавити додатково.

Про «ментальність орди», яка досі гальмує у своєму розвитку Україну, писав відомий український письменник, публіцист Є. Гуцало. У книзі «Ментальність Орди» [5] автором акцентовано на закостенілих традиціях цивілізації грабіжництва з неймовірно роздутим бюрократичним апаратом, що працює не на суспільство, а на самозбереження й самовідтворення, корупція і хабарництво в чиновницьких кабінетах, продажність суддів – букет хронічних хвороб імперії.

Якщо звернутися до рис традиційного політико-правового менталітету українства, то тут дослідники виділяють «екзистенціальний індивідуалізм, егоцентризм, інтроверсивність, ескапізм, консерватизм, кордоцентричність, соціальний егалітаризм, громадоцентризм, провінційність, аполітичність, анархійність» [16, с. 86]. Серед новітніх ментальних характеристик дослідники вказують на правовий нігілізм [10, с. 49], низьку компетентність в управлінні справами суспільства та держави, нерозвиненість громадянських позицій, підданські відносини до будь-якого центру реальної влади та ін. [15, с. 335]. Значним викликом для подолання пострадянської ментальності є патерналізм як усе ще збережена в українців віра у всемогутність держави, упевненість, що саме держава повинна вирішувати усі їхні проблеми. «Така громадянська пасивність, як наслідок, дозволяє владним структурам грати на патерналістських схильностях виборця (політикам легше вдається «підкупити» громадян своїми обіцянками)» [23, с. 139].

Проявами політичної корупції є непотизм, кумівство, які вже міцно укорінилися в Україні. На думку С. Брехарі, «практика непотизму та просування земляків у вітчизняній політиці кореспондується з політико-ментальними рисами індивідуалізму та кордоцентричності» [3, с. 114]. Цю думку поділяє І. Поліщук [15, с. 334]: «українство репродукує взірці родинних взаємин у галузі соціально-політичній через створення локальних громад, які функціонують на тотожних родинних засадах» [16, с. 88].

Попри певні спроби періоду незалежності протидіяти політичній, бюрократичній корупції різноманітними загальнодержавними, локальними протестними акціями, законотворчими ініціативами тощо, найвиразніше антикорупційний протест увиразнився в Революції Гідності. Тоді була чітко виражена народна протидія – «суспільство, яке нібито вже змиралося з корупціогенною ситуацією, знайшло сили та продемонструвало можливості протидії корупції на

всіх рівнях громадсько-державного життя» [4, с. 14]. Але, видається, що такий хвилеподібний підйом антикорупційного руху не є незворотнім: на тлі фактичної безкарності корупціонерів незабаром почала спостерігатися своєрідна рецесія громадянської свідомості. Так, за результатами проведеного Transparency International Ukraine у 2017 році опитування, майже 86 % українців розчаровані в боротьбі з корупціонерами та не вірять, що уряд може перемогти корупцію. Відсоток скептиків за останні роки зріс: у 2013 році 80 % опитаних українців уважали, що уряд не може перемогти корупцію [13].

В оцінках ментальних процесів, які відбулися в Україні періоду після Революції Гідності помітні дві протилежні оцінки: одні констатують «тектонічні ментальні трансформації» («Саме на Майдані народилася модерна українська нація!»; «Українці вже ніколи не будуть такими, як раніше!») [18, с. 16], інші не поділяють думки про структурні, глибинні зрушення у свідомості українців після Революції Гідності. На думку Я. Потапенка, «постмайданівське» мислення поступово витісняє мислення пострадянське з його ключовими рисами: байдужістю, патерналізмом, пасивністю, страхом виявляти ініціативу, сакралізацією влади» [18, с. 19].

Водночас помітна тенденція: основна маса громадян визнає панування корупції у державі, зустрічається з її проявами регулярно й уважає політиків, державних високопосадовців надто корумпованими для того, щоб можна було виправити цю ситуацію. Як наслідок, існує практика самоусунення громадян від розв'язання проблеми на усіх рівнях. Скептичне ставлення пересічних суб'єктів політики до своїх можливостей подолати корупційну традицію є ключовою проблемою та перешкодою для укорінення віри у майбутнє без корупції та для змін у моделях повсякденної поведінки громадян.

Домінує негативне сприйняття українством політичної влади на макрорівні (вочевидь, як результат довготривалої колоніальної залежності та подальшої антидержавницької політики очільників держави). Це зумовлює високий рівень недовіри населення України до тих антикорупційних реформ, які проводяться останніми роками – вони сприймаються як популістські декларації. Українське суспільство переконане (і не безпідставно), що рівень корупції в державі не знижується, корупціонери не притягаються до відповідальності належним чином, зберігається вибіркоче правосуддя тощо. Попри певні здобутки останніх років (особливо в частині інституційних перетворень) українське суспільство й надалі значною мірою залишається стороннім спостерігачем, а не учасником, антикорупційних перетворень. Кардинальні зміни, що відбулися за останні роки, створення нових державних антикорупційних органів і поява низки громадських інституцій істотно не змінили динаміку використання корупційних антитехнологій у вітчизняній політиці (радше видозмінили їх), але активізували суспільний антикорупційний дискурс.

З одного боку, рівень громадського осуду корупціонерів поступово зростає, терпимість населення до проявів корупції знижується. Поступово суспільство усвідомлює довгострокові загрози від корупційних діянь і небезпеки подальшого толерантного ставлення до корупції. З іншого боку, світогляд українців залишається амбівалентний у частині співжиття двох протилежностей: корупція сприймається як негативне явище, але її існування допускається як альтернативний спосіб вирішення проблеми (особливо приватного характеру, питаннях з очікуваною вигодою). Такий розрив ціннісного й функціонального рівнів сприйняття корупції зумовлює деформоване ставлення: власна корупційна поведінка виправдовується, чужа – засуджується. У громадян домінує установка, що вони персонально далекі від політичної корупції, як характеристики – у їх сприйнятті – «верхів». При цьому відсутнє розуміння, що політична корупція може опосередковано проявлятися не обов'язково у дії, але й у бездіяльності: байдужість, відстороненість від спроб зупинити корупційні дії (наприклад, пов'язані з підкупом виборців, агітацією у день виборів тощо).

Видається, що сьогодні надвеликою є роль у формуванні антикорупційної системи цінностей медіа. Вони, попри усю небезпечність антикорупційних розслідувань, спроможні викривати основні елементи пострадянськості: кумівства, непотизму, блату, нетолерантності. «У країнах, які проходили шлях боротьби з корупцією, нетолерантністю, іншими виявами непрозорості політичної поведінки, вирішальну роль відігравали ЗМІ. У цьому випадку представники ЗМІ виступають «розгрібачами бруду» (англ. muckrakers)**. Діяльність медіа призводить, з одного боку, до змін у владних колах та інституційних практиках, пов'язаних із

викриттям непорядності політиків, а з іншого, долучаються до формування демократичної антикорупційної політико-правової культури громадян.

Очищення країни від політичної корупції не відбудеться, допоки політичні актори не відійдуть від сприйняття корупції як невіддільної характеристики політичного процесу (політичний стереотип про неодмінне зрощення політики та бізнесу на основі корупційних практик). Будь-яке толерування корупційним практикам у політиці має сприйматися як асоціальне. Необхідна масштабна робота держави, інституцій громадянського суспільства з громадянами щодо розвитку та укріплення ментальних установок неприйняття корупції в політиці. Важливе формування атмосфери відторгнення політичної, бюрократичної та інших видів корупції. Це, на нашу думку, уможлиблюється найперше неухильним дотриманням державою принципу невідворотності покарання за скоєння корупційних злочинів, що можливо досягти найперше створивши незалежний антикорупційний суд.

Ми дотримуємося позиції: довший час існувало й великою мірою зберігається сьогодні толерантне ставлення українців до різних видів корупції, але це не є частиною української ментальності. Українцям завуальовано нав'язувалася прийнятність і майже безкарність корупційної поведінки (найперше мова про побутову, а не політичну корупцію). У результаті сформувався феномен «корупційного прагматизму»: «зорієнтованість значної частини населення на протиправне вирішення життєвих питань, унаслідок чого корупція зі соціальної аномалії перетворюється у правило поведінки; низька психологічна готовність, а тому і слабка активність населення та недержавних структур у сфері протидії корупції» [4, с. 9]. Але такі установки, на наше переконання, можуть бути швидко подолані запуском справді ефективних механізмів антикорупційної протидії, реальною відкритістю та прозорістю влади, неприпустимістю безкарності за злочини корупційного характеру тощо.

Хоч корупція і стала темою владного та опозиційного дискурсу, центральною темою виборчих кампаній тощо, але на низовому рівні потужного спротиву (не періодичних акцій, а справжньої «війни» громади проти корупціонерів) не відбувається. Все ще збережений високий рівень лояльності до корупції робить антикорупційні заходи неідеальними – потрібне потужне позитивне сприйняття громадянами важливості протидії корупції, усвідомлення її неприйнятності за бажання розбудови демократичної державності. Необхідне додання правового нігілізму та формування у суспільстві розвиненої демократичної політико-правової культури на основі антикорупційних цінностей.

Примітки:

* Маються на увазі законні пільги.

** Цей термін застосовувався до групи американських журналістів на початку ХХ століття, які активно розслідували корупційні скандали, викривали прояви непотизму та зловживання державними повноваженнями представниками влади у США.

Бібліографічний список:

1. Базалук О. Коррупция в Украине : ментальность правителей и судьба народа. Геофилософия Украины / О. Базалук. – К. : МФКО, 2016.
2. Бондаренко О. В. Українська національна ментальність як політична цінність / О. В. Бондаренко // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2009. – Вип. 36. – С. 57–67.
3. Брехаря С. Сучасні теоретичні підходи до вивчення політичної ментальності / С. Брехаря // Політичний менеджмент. – 2006. – № 1. – С. 109–117.
4. Валюшко І. В. Інститути громадянського суспільства у системі антикорупційної політики України : автореф. дис. ... канд. політ. н.: 21.01.01 / Іван Васильович Валюшко. – К. : Нац. ін-т стратег. досл., 2017. – 20 с.
5. Гуцало Є. П. Ментальність орди : публіцистичний цикл / Є. П. Гуцало ; ред.-упоряд. Л. Вороніна. – К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 205 с.
6. Дем'яненко В. Ментальні характеристики політичної свідомості українців / В. Дем'яненко // Людина і політика. – 2002. – № 1. – С. 93–100.
7. Денисюк С. Ментальна природа сучасної політичної комунікації / С. Денисюк // Політологічний вісник. – 2011. – Вип. 56. – С. 352–359.

8. Калина Н. Лики ментальности и поле политики / Н. Калина, Е. Черный, А. Шоркин. – К. : Агропромиздат Украины, 1999. – 332 с.
9. Кримський С. Ментальність / С. Кримський, В. Заблоцький // Філософський енциклопедичний словник / НАН України. Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди ; гол. ред. В. І. Шинкарук. – К. : Абрис, 2002. – 743 с.
10. Мануйлов Є. Українська правова ментальність: до проблеми розуміння сутності / Є. Мануйлов, О. Дзьобань // Гуманітарний часопис. – 2007. – № 4. – С. 48–52.
11. Муляр І. М. Правова ментальність: змістові рамки поняття та український аспект / І. М. Муляр // Гілея. – 2015. – Вип. 103. – С. 190–194.
12. Новікова Н. Є. Менталітет як детермінанта формування політичної культури в Україні / Н. Є. Новікова // Наукові записки НаУКМА. – Сер. : «Політичні науки». – 2015. – Т. 173. – С. 30–34.
13. Опитування: Українці не вірять у перемогу над корупцією. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.korrespondent.net/ukraine/3886269-opytuvannia-ukraintsi-ne-viriati-u-peremohu-nad-koruptsiieiu>
14. Політична корупція: як розпізнати та подолати : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. К. С. Давиденка. – К. : Ейдос, 2016. – 52 с.
15. Поліщук І. О. Історична політична ментальність українства: проекція у сучасність / І. О. Поліщук // *Studia politologica Ucraino-Polona*. – 2013. – Вип. 3. – С. 333–338.
16. Поліщук І. О. Ментальність українців: політичний аспект / І. О. Поліщук // *Людина і політика*. – 2002. – № 1. – С. 86–92.
17. Поліщук І. О. Політико-правова ментальність українства: концептуально-методологічні засади дослідження / І. О. Поліщук // *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. – Сер. : «Філософія, філософія права, політологія, соціологія». – 2016. – № 2 (29). – С. 28–36.
18. Потапенко Я. Рецепт Євромайдану у сучасному українському соціокультурному дискурсі / Я. Потапенко // *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України*. – 2015. – Вип. 4 (78). – С. 4–21.
19. Проблеми теорії ментальності / М. В. Попович, І. В. Кисляковська, Н. Б. Вяткіна та ін. – К. : Наукова думка, 2006. – 403 с.
20. Савинов Л. В. Коррупция как ментальность нации и этноса / Л. В. Савинов // *Государственная власть и местное самоуправление*. – 2011. – № 3. – С. 37–39.
21. Слюсаренко А. Г. Історія української конституції / А. Г. Слюсаренко, М. В. Томенко. – К. : Т-во «Знання», 1993. – 192 с.
22. Стан корупції в Україні. Порівняльний аналіз загальнонаціональних досліджень: 2007, 2009, 2011 та 2015. – К. : Київ. міжн. ін-т соціології, 2015. – 68 с.
23. Як позбутися пострадянськості? – К. : Інститут світової політики, 2012. – 150 с.

Kushnarev I. V. The Mental Foundations of Political Corruption in Ukraine

The corruptions of the political system of Ukraine and the importance of counteracting it in the context of ensuring the national security of the state are stated. The cultural aspect of the analysis of corruption practices in politics through the prism of mentality is presented. The mental foundations of political corruption are investigated. The failure of anti-corruption policy without fundamental changes in the social and individual political consciousness is emphasized. The role of anti-corruption values in the formation of democratic political and legal mentality was considered. It is denied that the current tendency of the Ukrainian nation to corruption shows tolerance to corruption as a characteristic of their mentality. The rupture of the value and functional levels of perception of corruption by the citizens of Ukraine is emphasized. The phenomenon of corrupt pragmatism is noted.

Keywords: *mentality, political and legal mentality, political corruption, anti-corruption policy, anti-corruption mentality.*